

02_1.4.5 MKR 02_1-5 Dlouhý Most

Přírodní charakteristika.

MKR leží na rozhraní několika geomorfologických jednotek, ze severu zasahuje sníženina Vratislavické kotliny, na kterou navazují Hlubocký hřbet na jihozápadě, Kopaninský hřbet na jihu a Maršovská vrchovina na jihovýchodě. U Jeřmanic sem pak zabíhá výběžek Rychnovské kotliny. Území leží na rozvodí Doubského potoka, který teče na sever do Lužické Nisy, a Jeřmanického potoka, který stéká na jih do Mohelky. K nim přistupují drobné vodoteče, přítoky s doprovodnou vegetací. Na severovýchodě území vymezuje zalesněný masiv Císařského kamene (637 m n. m.), na západě Hlubocký a navazující Rašovský hřbet a na jihu masiv Javorníka (684 m n. m.) a zalesněné údolí Mohelky. Zatímco na okrajích, za hranicemi MKR, se rozkládají ve vyvýšených polohách jehličnaté a smíšené lesy, vlastní prostor MKR je vedle zástavby s množstvím sídelní zeleně pokryt plochami luk a pastvin s množstvím nelesní a mimolesní zeleně a jen menšími plochami polí. Podoba území je výrazně ovlivněna stavbami dopravní infrastruktury a plošnou zástavbou různého typu navazující na zástavbu Liberecké kotliny, má tedy výrazně předměstský charakter. V krajně hrají roli významné aleje – Císařská aleje v souběhu s komunikací I/35 a alej od Hornho Dlouhého Mostu na Záskaří.

Kulturní a historická charakteristika.

MKR patří ke krajině pozdně středověké kolonizace. Zdejší krajina, na rozdíl od zbytku oblasti, z větší části patřila k českodubskému panství a v poslední době k rohanskému dominiu. Nejnižší polohy souvisí se starým osídlením při obchodní stezce z Prahy do Žitavy a Lužice. Jsou spojeny se středověkou kolonizací lánových vsí. Ve vyšších polohách převládají vsi novověké parcelační. Krátká údolní lánová ves Jeřmanice je poprvé doložená k roku 1543. Severněji na ni navazuje Dlouhý Most rozložený podél cesty. První zmínka o něm je z roku 1547, kdy zde vznikla luteránská osada německých uhlířů. Mimo trasu historické liberecké cesty leží rozptýlené vsi Minkovice (1544), Šimonovice (1545) a Javorník. Jeřmanicím dominuje barokní kostel sv. Anny postavený v letech 1760–1764 (1816 přestavěný do dnešní podoby), Dlouhému Mostu barokní kostel sv. Vavřince z konce 17. století stojící na místě původního dřevěného evangelického svatostánku z poloviny 16. století. Kulturní a historickou charakteristiku doplňují jednotlivé stavby či ojedinělé objekty drobné sakrální architektury (kaple Božího milosrdenství v Minkovicích, kaple v Javorníku) či fragmenty historických krajinných úprav (Vesecký rybník). Podoba krajiny je značně pozměněná novodobou různorodou výstavbou, novými dopravními stavbami, sportovními areály ad., tudíž historické krajinné struktury nemají na její podobu významnější vliv.

Vizuální charakteristika.

Místo krajinného rázu MKR) zahrnuje území při úpatí Ještědsko-kozákovského hřbetu, resp. Hlubockého, Rašovského a Javornického hřbetu. Prostor je proto ohraničen na jihozápadně okraji souvislých lesních porostů. Mezi Rašovkou a Javornickou kaplí dobíhá krajina luk, pastvin a drobných lesů až prakticky k Javornickému hřbetu. V otevřených částech svahů se vysoko dostává zástavba obcí Šimonovice a Javorník s navazujícími dochovanými stopami členění historické plužiny. Plochy pod úpatím jsou zaplněny zástavbou Minkovic, Dlouhého mostu a Jeřmanic. Jedná se o převážně o srůstající plochy nízkopodlažní rodinné zástavby, členěné množstvím drobných koridorů vodotečí, stékajících z horských hřbetů (Doubský potok s přítoky, Jeřmanický potok). Severovýchodní ohraničení tvoří koridor kapacitní komunikace I/35m, provázený svazkem vzdušných vedení VVN. MKR je v těchto místech ohraničeno koridorem Lučního potoka při úpatí lesního masivu Císařského kamene. Z vyšších poloh svahů Rašovského a Javornického hřbetu se otevírají atraktivní pohledy na okraje Jizerské hornatiny, na Císařský kámen a na Prosečský hřeben s Černostudničním hřbetem a siluetou Krkonoš v pozadí. Negativními prvky krajinné scény jsou četné trasy vzdušných vedení VVN, viditelný koridor silnice I/35 a průmyslový areál v Minkovicích. V krajině se vizuálně pozitivně uplatňují drobné dominanty kostelů v Jeřmanicích a v Dlouhém Mostě. Významnými liniemi

Znaky jednotlivých charakteristik krajinného rázu pro vymezené MKR jsou klasifikované v následující tabulce.

MKR 02_1-5 Dlouhý Most		Klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky		+ pozitivní	XXX zásadní	XXX jedinečný
		O neutrální	XX spouštějící	XX význačný
		N negativní	X doplňující	X běžný
1	Zvlněná krajina na pomezí Vratislavické kotliny, Hlubockého hřbetu, Kopaninského hřbetu, Maršovské vrchoviny a Rychnovské kotliny	+	XXX	X
2	Lesní celky jehličnatých a smíšených lesů na okrajích MKR (vesměs mimo řešené území)	+	XX	X
3	Trvalé travní porosty – louky a pastviny	+	XX	X
4	Množství drobné lesní i mimolesní zeleně, navazující na rozčleněné okraje souvislých lesních porostů, liniová zeleň při komunikacích, železnici a vodotečích, remízky	+	XX	X
5	Množství zeleně zahrad a veřejných prostranství zdejších sídel	+	XX	X
6	Doubský a Jeřmanický potok a jejich přítoky vč. doprovodné a břehové vegetace	+	X	X
Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky		dle projevu	dle významu	dle cennosti
1	Částečně dochovaná sídelní struktura pozdně středověkého a novověkého založení (zdejší vsi písemně doložené z 16. století) často vázaného na starší sídla doprovázející starou libereckou cestu	O	X	X
2	Částečně dochovaná krajinná struktura (vedení cest, rozložení lesů a bezlesí atd.) ovlivněná novou dopravní infrastrukturou a plošnou zástavbou	O	XXX	X
3	Některé objekty, drobná sakrální architektura (kaple, kříže), hřbitov, fragmenty původních krajinných úprav (vesecký rybník) ad.	+	X	X
4	Dominanty barokních kostelů sv. Anny v Jeřmanicích a sv. Vavřince v Dlouhém Mostu	+	X	XX
5	Trasa železnice z roku 1859	O	X	X
Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky		dle projevu	dle významu	dle cennosti
1	Otevřené plochy svahů, členěných množstvím lesní i nelesní zeleně, stoupající k Hlubockému, Rašovskému a Javornickému hřbetu	+	XXX	XX
2	Dochované struktury členění historických plužin u Šimonovic a Javorníku	+	X	XX
3	Souvislé plochy nízkopodlažní rodinné zástavby v lokalitách Minkovice, Dlouhý Most, Jeřmanice	N	XXX	X
4	Rušivé prvky vedení VVN	N	XX	X
5	Vizuální projev drobných dominant kostela sv. Vavřince v Dlouhém Mostě a sv. Anny v Jeřmanicích	+	X	XX

MKR 02_1-5 Dlouhý Most		klasifikace znaků		
		dle projevu	dle významu	dle cennosti
6	Atraktivní výhledy z vyšších poloh svahů a z Javornického hřbetu k severu a severovýchodu	+	XX	XXX

Návrh ochranných opatření:

- Respektování forem a charakteru zástavby obcí, rozložených vysoko ve svazích Rašovského a Javornického hřbetu (Šimonovice, Javorník)
- Zachování struktury členění historických plužin v návaznosti na Šimonovice a na Javorník
- Respektování struktury koridorů drobných vodotečím členících souvislou zástavbu
- Respektování a zachování vizuálního významu kostelů sv. Vavřince a sv. Anny